

PORTUGAL 2007

Διάσκεψη της Λισσαβόνας

6 Νοεμβρίου 2007

“εκσυγχρονισμός
των Πανεπιστημίων
της Ευρώπης”

του Δ. Μάγου*

Ενας από τους κύριους στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι η διαμόρφωση μιας Ευρωπαϊκής Οικονομίας, βασισμένης στη γνώση, σε πρωταγωνιστικό παράγοντα στο παγκόσμιο οικονομικό πεδίο.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει αναγνωρίσει ότι η επίτευξη αυτού του στόχου περνάει αναγκαστικά μέσα από τον εκσυγχρονισμό των Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων και για το λόγο αυτό έχει διαμορφώσει δέσμη ιδεών-προτάσεων οι οποίες με την αρωγή της Ευρωπαϊκής Προεδρίας (η οποία στη παρούσα φάση ασκείται από την Πορτογαλία) τίθενται σε συζήτηση από τα κράτη μέλη αλλά και από τους φορείς των κρατών μελών (Ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια).

Στα πλαίσια αυτά, η Ευρωπαϊκή Προεδρία διοργάνωσε τη **διάσκεψη της Λισσαβόνας** όπου συζητήθηκαν **οι κατευθύνσεις και οι βασικές γραμμές του εκσυγχρονισμού των Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων.**

Ο εκσυγχρονισμός των Πανεπιστημίων αφορά όλα τα επίπεδα της δραστηριότητάς τους: **διδακτικό έργο, ερευνητική δραστηριότητα, καινοτομία.**

Κύριοι στόχοι του εκσυγχρονισμού είναι τα Πανεπιστήμια:

- να γίνουν πιο ευέλικτα ώστε να καλύπτουν καλύτερα τις κοινωνικές ανάγκες
- να ανταποκρίνονται στις προκλήσεις και ευκαιρίες που προβάλλουν στα πλαίσια της παγκοσμιοποίησης
- να παρέχουν τις γνώσεις και τις δυνατότητες ώστε οι απόφοιτοί τους να αποτελούν ένα ευρωπαϊκό εργατικό δυναμικό ικανό να παράγει καινοτομία.

Η «ατζέντα» του εκσυγχρονισμού που συζητήθηκε στη διάσκεψη της Λισσαβόνας αφορούσε τους παρακάτω τομείς:

- διαχείριση - Διοίκηση (Governance)
- προγράμματα Σπουδών (Curriculum)
- χρηματοδότηση (Funding)
- ανταγωνιστικότητα (Competition/Excellence)

Διαχείριση - Διοίκηση

Το κράτος πρέπει να χαράζει τις γενικές κατευθυντήριες γραμμές της τρίτοβάθμιας εκπαί-

*Αν. καθηγητής Πληροφορικής του ΤΕΙ Αθήνας

δευσης, χωρίς να υπεισέρχεται σε λεπτομέρειες της διαχείρισης και λειτουργίας των Πανεπιστημιακών ιδρυμάτων.

Αντίθετα τα Πανεπιστήμια πρέπει να λειτουργούν σε καθεστώς αυτονομίας αλλά και λογοδοσίας για τις λειτουργίες - ενέργειές τους (autonomy and full accountability). **Στην ευθύνη των Πανεπιστημίων εμπίπτει και η ποιότητα των υπηρεσιών τις οποίες προσφέρουν (εκπαιδευτικό έργο - έρευνα)**

η οποία και θα αποτελεί αντικείμενο αξιολόγησης.

Επιπλέον, κάθε Πανεπιστήμιο πρέπει να μπορεί αυτόνομα να καταρτίζει τα προγράμματα σπουδών, να θέτει στρατηγικές προτεραιότητες, να προσλαμβάνει ακαδημαϊκό - ερευνητικό προσωπικό και να κάνει «επιχειρηματική» διαχείριση των πόρων τους οποίους διαθέτει.

Επίσης πρέπει να έχει πολιτική συνεργασίας με άλλα ιδρύματα περιλαμβανομένων και των επιχειρήσεων.

Προγράμματα Σπουδών

Τα προγράμματα σπουδών θα πρέπει να εναρμονιστούν με το μοντέλο των τριών κύκλων (Πτυχίο - Μεταπτυχιακό - Διδακτορικό) παρ' όλο που υπάρχει προβληματισμός σε σχέση με το αν Πτυχίο-Μεταπτυχιακό θα πρέπει συνολικά να θεωρηθεί ένας κύκλος.

Επίσης θα πρέπει να είναι διαμορφωμένα έτσι ώστε να προβλέπουν την ανταλλαγή - μετακίνηση φοιτητών σε άλλα Πανεπιστήμια της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την διενέργεια τμήματος των σπουδών τους σε αυτά. Αυτό κρίνεται απαραίτητο για την περίπτωση των μεταπτυχιακών σπουδών καθώς και για τη διενέργεια διδακτορικής έρευνας.

Το σύστημα μετακίνησης σπουδαστών

- ερευνητών για να λειτουργήσει αποτελεσματικά πρέπει να συμπληρώνεται από δράσεις όπως το πανευρωπαϊκό σύστημα αναγνώρισης διδακτικών μονάδων (ECTS-ECVECT), το πανευρωπαϊκό σύστημα αξιολόγησης προσόντων και ποιοτικού ελέγχου πτυχίων, κλπ. Άλλο σημαντικό στοιχείο είναι τα προγράμματα σπουδών να περιέχουν μαθήματα που να προκρίνουν τη διεπιστημονικότητα. Με αυτό

τον τρόπο, οι απόφοιτοι θα μπορούν να ανταποκριθούν στις ανάγκες της σύγχρονης παραγωγικής διαδικασίας καθώς και της έρευνας, που απαιτούν γνώσεις από τομείς οι οποίοι εμπίπτουν σε παραπάνω από μία επιστήμες.

Επιπλέον θα πρέπει να υπάρχει πρόβλεψη στα εκσυγχρονισμένα προγράμματα σπουδών, ώστε να μπορούν να

τα παρακολουθήσουν και φοιτητές μεγαλύτερων ηλικιών, οι οποίοι επιθυμούν να επαναπροσδιορίσουν τη θέση τους στην αγορά εργασίας. Απώτερος στόχος είναι η εργατική δύναμη της Ευρώπης να μπορεί να προσαρμόζεται εύκολα στις ταχέως μεταβαλλόμενες απαιτήσεις της παγκόσμιας αγοράς.

Χρηματοδότηση

Θα πρέπει να σχεδιαστεί ένα σύστημα χρηματοδότησης που να επιβραβεύει τα Πανεπιστήμια που επιτυγχάνουν τους στόχους τους. Τα Πανεπιστήμια θα πρέπει να αναλάβουν μεγαλύτερες ευθύνες σε σχέση με τη μακροπρόθεσμη οικονομική βιωσιμότητα τους, ιδιαίτερα όσον αφορά την έρευνα. Η χρηματοδότηση θα πρέπει να γίνεται από διάφορες πηγές. Έτσι η έρευνα θα μπορεί να βρίσκει πόρους από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Research Grants), κρατικούς φορείς αλλά και επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα. Επίσης τα Πανεπιστήμια θα μπορούσαν να

Ο βασικός στόχος του εκσυγχρονισμού των Πανεπιστημίων είναι η διάκριση (excellence) στην ποιότητα της παρεχόμενης εκπαιδευτικής διαδικασίας ή/και της γνώσης, η οποία προκύπτει μέσα από την διενεργούμενη έρευνα.

θεσμοθετήσουν κάποιο είδος διδάκτρων το οποίο όμως θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να συνοδεύεται από υποτροφίες ή/και ένα σύστημα δανεισμού που θα επιτρέπει στους οικονομικά ασθενέστερους φοιτητές να πραγματοποιούν τις σπουδές τους. Τέλος θα μπορούσε να επιτραπεί στους φοιτητές να κάνουν χρήση δανείων και υποτροφιών προκειμένου να σπουδάσουν ή να ασχοληθούν με την έρευνα σε οποιαδήποτε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ανταγωνιστικότητα

Ο βασικός στόχος του εκσυγχρονισμού των Πανεπιστημίων είναι η διάκριση (excellence) στην ποιότητα της παρεχόμενης εκπαιδευτικής διαδικασίας ή/και της γνώσης, η οποία προκύπτει μέσα από την διενεργούμενη έρευνα. Για να επιτευχθεί αυτός ο στόχος θα πρέπει το σύγχρονο Πανεπιστήμιο να προσφέρει ένα ανοικτό και ελκυστικό περιβάλλον το οποίο θα προσελκύει υψηλού επιπέδου ακαδημαϊκούς - ερευνητές. Αυτοί θα αναβαθμίσουν την ποιότητα του παραγόμενου έργου, θα αυξήσουν το κύρος του Πανεπιστημίου και θα το καταστήσουν πόλο έλξης για πολλούς φοιτητές. Η προσέλκυση ακαδημαϊκών - ερευνητών υψηλών προδιαγραφών μπορεί να υποβοηθηθεί από τη θέσπιση ενός πλαισίου κινήτρων - ανταμοιβών που θα περιλαμβάνει χρηματικά Bonus, ταχεία διοικητική εξέλιξη, κλπ.

Ο κ. Μάγος συμμετείχε στη διάσκεψη σαν εκπρόσωπος του TEI.

Το Ταμείο αρωγής φοιτητών έχει ανάγκη τη στήριξη όλων μας.

**ταμείο αρωγής
απόρων φοιτητών TEI Αθήνας**
Αριθμός Λογαριασμού: **105 / 480667-02**
Εθνική Τράπεζα Ελλάδος.

Γκρίζα Βιβλιογραφία

Στα πλαίσια των παραδοτέων που περιγράφονται στο έργο «Αναβάθμιση των προσφερομένων υπηρεσιών της Βιβλιοθήκης του TEI Αθήνας» - ΕΠΕΑΕΚ II, προβλέπεται και το υποέργο “Επεξεργασία Γκρίζας Βιβλιογραφίας”.

Προκειμένου να υλοποιηθεί το υποέργο αυτό θα πρέπει να κατατίθενται στην Βιβλιοθήκη του TEI οι δέκα καλύτερες πτυχιακές εργασίες του εξαμήνου κάθε τμήματος.

Τα κριτήρια που πρέπει να λαμβάνονται υπ’ όψιν για την επιλογή των καλύτερων πτυχιακών εργασιών είναι:

- το πρωτότυπο του θέματος με το οποίο ασχολείται η εν λόγω πτυχιακή
- η συμβολή της πτυχιακής στην ανάπτυξη της επιστήμης στην οποία ανήκει
- οι βιβλιογραφικές αναφορές της εργασίας
- τα περιεχόμενα - μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για την εκπόνηση της πτυχιακής
- ο τρόπος σύνταξης και
- ο βαθμός της πτυχιακής εργασίας.

Επίσης όλες οι εργασίες των φοιτητών οι οποίοι παρακολουθούν Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στο TEI, θα πρέπει να κατατίθενται στην Βιβλιοθήκη του Ιδρύματος.

Επισημαίνεται ότι για όλες ανεξαρτήτως τις εργασίες θα πρέπει να υπάρχει **έγγραφη Υπεύθυνη Δήλωση** του φοιτητή, με την οποία θα αποδέχεται η πτυχιακή του εργασία να συμπεριληφθεί στη βάση της γκρίζας βιβλιογραφίας της Βιβλιοθήκης του TEI Αθήνας.